

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

26 Calumnias, conuitia & maleicentiam aliorum patienter. ferre vide ira.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

synis pauperibus erogandis, deponat, ni velit à Magistratu grauiorem poenam expectare.

Philippus Valesius decreuit blasphemum primò catamidiari triù horarù spatio, data omnibus licentia in oculos eius quaslibet sordes iniiciendi. Si relaberetur findi iubebat labium superius; si tertio, inferius.

Philippus Rex & Imp. huius nominis 2. decernebat blasphemum mergi in fluuium, aut paludem (etiã si miles esset) citra tamen mortem. *Vincent. in spec. lib. 30. c. 2.*

S. Ludouicus eorum linguas cauterio inurebat. *Petrus Primandias* ait, in *Acad. Gal.* ipsum eorù frótem cauterio inussisse, & morte affecisse, si sapere nollent; nonnullis conquerentibus respondit, se paratum esse id in se pati, si vel hoc modo posset regno omnes blasphemias proscribere.

Pasquilli in Reges, nobiles, &c. vindicantur; quanto æquius blasphemix in Deum?

Lud. XI.

Rex Francie iussit fronti blasphemiam notam infamie iniuri.

SIGNVM XXVI.

CALVMNIAS, CONVITIA, ET MALEDICENTIAM aliorum patienter ferre.

Calumnias patienter ferre.

A *Gestius* quoties audiebat aliquos ab alijs laudari aut vituperari, existimabat non minus esse discendos eorum mores, qui loquebantur; quàm eorum, de quibus loquebantur. Sensit autè obrectantes alienæ laudi, magis prodere morbum suum, quàm detegere mores alienos; & qui ob res parum honestas laudant quempia, aut ob laudabiles vituperat, indicare stultitiam suã, peruersumque iudicium. *Plut.*

Vide de clementia.

K 2

2. Phi-

2. Philippum Maced. conuicijs afficiebat quodam effreni lingua præditus, cumque amici irascerentur, ut conuiciatorem reprimeret, ac sequeretur: *Abstine*, inquit ille, *ne plura* (inter res oberrans) *in nos tacias maledicta*. Anton.

2. Melif. ser. 69. Clementiæ erat, quod ignominiam magnanimitatis, quod contempsit; prudens quod non expulit. *Plut.* Idem dicebat, se conuiciatoribus gratiam habere, quod ab ijs me-

Ex inimicis redderetur: *Ego enim*, inquit, *studens mendacibus conuincere, si quid improbe fecerim, multo*

lium; & poenitentia factum emendo. Idem mendicis & probris à Nicandro lacessitus plura cepit illum donis afficere & cohonestare, quibus acceptis cepit Nicander eum, quem conuicijs onerarat, laudare. Ad amicos igitur conuersus Philippus ait: *Videtisne ergo nostrum (in mendicium) esse, & bene & male audire, & a mendicentia morbo sanari*: *Plut.*

3. *Antigonus*, cum milites in illum probrarent, ac ignorarent eum tam prope adesse, inquit: *Flebitis, nisi longius a moti maledictis mihi, vel de me male loquamini*. Quid hac facit

clementius, aut hac clementia facetius? Simulabat se non indignari, quod male de ipso loquerentur; sed quod tam vicini, ut exaudiri possent ab eo, cui maledicebant. *Plut. Sen. 3. de ira.*

ad fores maledicentium pulsantem dixisse: *Longius discedite, ne audiat Rex*.

Cum in paruo quodam castello Græci obissent, & fiducia loci, contemnentes hostem, in deformitatem Antigoni iocarentur, & staturam humilem, nunc collisum nasum deriderent: *Gaudeo*, inquit, *& aliquid boni spero*. *Plut.*

in castris meis Silenum habeo, quasi dicat, sensuros eos esse suo tempore virum, quem tunc immeritò deridebant. (Vide prouerb. Silenus Alcibiadis.) cum hos dicaces fame domuisset, captis sic usus est, ut eos, qui militiæ utiles erant, in cohortes describeret, cæteros præconi subijceret. Id quoque se negauit facturum fuisse, nisi expediret his dominum habere, qui tam malam haberent linguam. Seneca 3. de ira cap. 22.

4. Milites aliquot Tarentini inter cœnandum multa liberius dixerant in Pyrrhum Regem. Res ad eum delata est, acciti sunt iuuenes, ac periclitabantur omnes, cum factum nec negari posset, nec defendi. Tum vnus illorum, imò, inquit, Rex, & ista diximus, & longè acerbiora dicturi fueramus, nisi nos lagena defecisset: (vel, si plus vini appositum fuisset:) linguæ petulantiam in temulentiâ reijciens. Itaque mox ira Principis in risum versa, dimissi sunt. Plut. Idem à quibusdam rogatus, ut maledicum quendam ex Ambracia pellet, respondit: Potius apud paucos illic maneat, quam apud multos de nobis malè loquatur. Idem.

5. Alexander Macedo, cum accepisset, esse quendam, qui conuicijs ipsum impeteret: Regium est, inquit, cum facias bene, audire malè. Plut. Idem & alijs adscribitur.

6. Legimus Hieronem Syracusanorum Regem adeo patienti animo contumelias tulisse, ut eos noluerit admonitos, qui etiam præfenti & audienti ei multa conuitia, & inter cætera graue olentiâ obiecerant: de quo vitio oris cum vxorem suam incufaret, quod se non admonuisset, tum illa, putare se omnes viros ita olere respondit. Plut.

NB. Leni-
tatem Ty-
ranni.

7. *Pisistratus* Atheniensium Tyrannus, à Tra-
po amico inter cœnam sine fine conuicio lace-
tus, ita & animum, & vocem ab ira cohibuit,
putares satellitem à tyranno malè audire. Ab-
tem quoque, veritus ne propter metum manu-
us se conuiuio subtraheret, inuitatione fami-
ri cœpit retinere. Trasippus concitata tem-
tix impetu euectus, os eius sputo resperfit,
tamen in vindictam sui accendere potuit.
verò etiam filios suos violatæ patris maiestatis
subuenire cupiètes retraxit. Rectè: Seneca
fur. *Ars prima regni est, posse te inuidiam*
lumnias) &c. pati.

Vide de Pa-
tencia.

8. *Ptolemæus* 1. Aegypti Rex imperitum
maticum irridens, rogabat quis fuisset pater
leis atq; ille: *Dicam, inquit, si tu prius dixeris*
fuerit Lagi pater Hoc dicto tetigit Regis igno-
litate, cunctiq; indignè ferebant, velut intol-
bile conuitiū. Hic Ptolemæus illis patientia
moderatio, qui intelligeret se occasione de-
cōuicio, inquit: *Si Regiū nō est ferre, cū dicitur*
tāgi: ur, nec illud Regiū est, dictis quēquā attin-

9. Cū *Octavius Imp.* interrogaretur, cur de
de omnibus merendo, multorum toleraret ca-
nias: *Ego, inquit, amici, qui Urbē ab hostibus libe-*
ui, etiam maleuolorum linguas liberavi; (vt qui
quid liberet loquerentur.) Non enim equum
vt saxū de libertate gloriantibus, vincas con-
Et sūq; sese esse lingua conquerantur. Quibus
fecto verbis animi generositatem ac prudentiam
optimus Imp. satis declarauit, quòd maleuolentia
obtreccationes flocci faceret, vt reuera nihil
ciendæ sunt viro virtute præstanti, cūm regi-
fit generalis: *Vitia semper patronos parere, &c.*

tutes semper amulos nutrire: & Plato, lib. de Leg. dicat: Malos semper dupliciter malos esse, quod ar- ma gerant tum ad tuenda propria, tum ad lade- da bona aliena. & Val. lib. 4. c. 7. Nulla tam mode- sta est felicitas, qua malignantes dentes possit vi- sare.

10. Rectè *Liuis Augusti* dicit apud *Dionem*, lib. 55. Debere quidem Principem ea, quæ in Remp. peccantur, exsequi, at priuatim in se admissa to- lerare.

11. *Pericles* iubebat cum *lychno* deduci eum, à quo per totum diem in foro conuicijs profcissus fuerat: & *Aristoteles* audiens quendam de se ab- sente malè loqui, respondit: Τὸν ἀπὸνία καὶ μασιγῶτα, absentem etiam castiger.

12. *Traianus*, si quando opprobrijs lacefferetur, nunquam ab ira vincebatur. Nimirū sciebat pru- dentiss. Imp. satius multo esse, iniuriã pati, quàm mox ad vindictã procedere: imò expedire interdum Principi, esse qui illi obloquentur, vt potius virus indignationis loquendo euomant, quàm facto. Nam alterutrum eueniat necesse est, vt perditorum hominum prauis humores exhalent. Rectè *Dionys. Halic.* lib. 9. Res gestas taxare, cui- us facilimum; at res egregias gerere, perdiffici- le, paucitque datum est.

13. *Tiberius Casar*, in Senatu dictis quorundam *Tiberius* parum honestis aspersus, admonitus, vt male- *Cesar* ad- dicos puniret, respondit: Non tantum habe- uerius con- nus otij, vt implicare nos pluribus negotijs de- uita fir- beamus. Si hanc fenestram aperueritis, nihil mus, & pa- aliud agi fueris. Cùm iocis, conuicijs, fa- tiens. mosis earminibus ac rumoribus frequenter

impeteretur, amicis ad ultionem hortantibus respondit: In ciuitate libera linguam mentem liberam esse debere: adeo patienter conuoluit. *Suet. c. 28. Tac.*

14. *Domitianus Imp.* etfi homines mordaces que maleuolos haberet odio, semper tamen dicebat, eos esse peiores, qui maledicis aures haberent, neque reprehenderent, quam ipsos maledicos. *Suet.*

15. *Titus Imp.* dicebat: *Nemo me sine iniuria sequi contumelia potest, propterea quod nihil quod reprehendi mereatur; ea vero, quae a me dicuntur, prorsus negligo.* Conscientia magis curanda, quam virus linguarum, & contumeliarum.

16. *Sigismundus Imp.* varijs maledictis & manica multitudine agitatus, & ab aulicis vindictam exstimulatus, nihilo commotus vobis, inquit, graue videtur, istos male loqui, nos male agamus? indicans, in nostra manu esse quam bene vel male audiamus. *AENEAS de reb. gestis Alph.*

17. Cum *Alphonsus Aragonia Rex* inaudisset nonnullis clam lacerari, Regum esse, dixit, modò benefacere, sed etiam mala patienter dire. Magnifica certè respõsio: is enim, ait dignum videri contumelia, dum vult ea

18. *Fridericus III. Imp.* cum accepisset quidem esse, qui male de ipso loquerentur, vos nescitis, ait, Principum actiones tanquam venenatis linguarum telis esse propositas, quidem, qui omnibus satisfacere non possumus.

Hic murus abeneus esto,

Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

19. Simili animi magnitudine Franciscus I. Frã-
ciz Rex, cum ob graue tributum subditis impo-
situm, multorum uoculis palam proscindi se au-
diuisset, quibusdam ad læsæ Maiestatis crimē hoc
pertinere, & acerrimē vindicandum dicentibus:
Sinite illos, inquit, subridens, *pro argēto suo quod
volunt loqui.*

Duo hic obseruanda sunt Magistratui: alterū,
ut factis contrarijs eleuet probra grandiora, qui-
bus occultē laceratur: alterum, ut si calumniæ
presentes & apertæ sint, uerbis refellantur.

Adhuc sapiens, inquit Seneca, epist. 14, nunquā
*potentium iras prouocabit, imò declinabit, non ali-
ter, atque in nauigando procellam.* Vnde Phocion
Atheniensis, cum audiret Demosthenem Alexā-
drum Regē grauius maledictis lacessere, inquit:
*Noli demens sauum leonem stimulare, & iuuenē,
quem gloria & imperandi libido incendit, in pa-
triam prouocare, ne incendium maximum tua te-
meritate nobis confles.* Hoc incendium sibi à Fri-

derico Barbarossā Imp. Mediolanenses accer-
dixit, merunt, eò quòd ira perciti, & Maiestatis Impe-
rialis contemptione Dominam Imperatricem, a-
nt Ambrasiæ impositam, & caudam aduersa facie loco-
r, facilius tenentem per urbem maximo cum spe-
e ea inde Actorum risu & conuicijs circunduxissent. Qua
contumelia sic excanduit Imperator, ut urbem
splendidam & spectabilem ambufferit, solo que
tur: Quædaquarē, ciuibus primū ad interneconem
que deletis. Certē in Regem malè concepta &
conitata non sunt toleranda, nedum ergo male-
dida. Rex sacra persona est totius ciuitatis, cuius
K 1 dextra

dextra vitam & necem tenet, ergo malè de
loquendi licentia prohibetur. Loquatur igitur
agricola, sed non vltra rastrû; loquatur miles,
non vltra hastâ; loquatur ciuis, sed non vltra
tē. Pessime Semei, cur nomen Dauidis male
discindis lingua? nonne meministi Regem à
constitutum esse? quidquid ergo in Dauidem
queris, aduersus, diuinam prouidētiam loque-
ris, nam Deus est qui Reges fecit, & per quem
dominantur. Pueri, qui maledixerunt Prophe-
tâ sequissimis vrsis oecisi sunt, quomodo ergo
inultâ ferret contumeliâ illatam Magistratui
poena irrogatur ei, qui ciuem aut socium ini-
afficit; quantû supplicium debetur illi, qui
rate loquendi Regē suum vulnerat? Romani
cedones, Lacedæmonij, aliâq; nationes oblin-
vitiū linguæ inter scelera lætæ Maieſtatis
merârūt, nec minore seueritate, quàm ceteri
ipsum puniuerunt. Adhæc Patri nō licet ma-
cere, ergo nec Magistratui. Murmurârunt
filij Israël in Moysen ducem, & Aaronem
dotem suam, sed Principes eiusdem seditionis
complices, viui ad inferos descēderunt. Nam

SIGNVM XXVII.

Castum esse. CASTITATEM ET CONTINENTIAM
amare, eamq; extra connubium,
& in eo pro parte seruare.

1. **C**yrus abſtinebat à conspectu Pantheæ
ti, & ad eum adducendæ; & Aralpo
culis: Ideo, inquit, magis est illa abſtinendum.
nim si nunc, tuo obtemperans cōsilio, illa ad